

Aluehallintoviraston antama päätös hallintokantelua koskien

286/12.00.01/2020

Sivistyslautakunta 20.04.2021 § 19

Valmistelija: sivistystoimen esimies

Itä-Suomen aluehallintovirasto on antanut päätöksen 15.1.2020 saapuneeseen hallintokanteluun Sonkajärven lukion opetusjärjestelyjä koskien.

Ratkaisussaan Itä-Suomen aluehallintovirasto

1. huomauttaa Sonkajärven kunnan sivistyslautakuntaa, sivistystoimen esimiestä ja lukion rehtoria lukiolain ja -asetuksen vastaisesta menettelystä kunnan järjestäessä lukiokoulutustaan niin, että se on poikennut valtioneuvoston lukioille säätämästä tuntijaosta jäljempänä ilmenevien normien sallimien edellytysten vastaisesti vaarantaen näin lukiokoulutukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä opiskelijoiden yhdenvertaisia edellytyksiä suorittaa menestyksellisesti lukion oppimäärä ja ylioppilastutkinto

2. huomauttaa Sonkajärven kunnan sivistyslautakuntaa, sivistystoimen esimiestä ja lukion rehtoria, että he eivät ole noudattaneet lukion opetusjärjestelyiden kuvauksissa julkisuus- ja hallintolaista ilmenevää viranomaisen toiminnan läpinäkyvyyden ja avoimuuden vaatimusta. Sonkajärven lukion osalta ei ole selkeästi kirjoitettu auki, miten valtioneuvoston asetuksen oppiaineittain määräämä tuntijako ja opetussuunnitelman perusteissa mainittu itsenäinen opiskelu toteutetaan. Sonkajärven lukiossa tosiasiallisesti annetun opetuksen määrä on jäänyt säännöksissä edellytettyä vähimmäismäärää pienemmäksi. Itsenäiseen opiskeluun kuuluvat kuvaukset ja velvoitteet ovat jääneet opiskelijoille epäselväksi.

Sonkajärven lukion opetusjärjestelyt ovat nousseet tarkasteluun v. 2018 ja erityisesti lukuvuoden 2019-2020 suunnittelun yhteydessä. Lukuvuonna 2019-2020 aloitetun kehittämistyön sekä opetussuunnitelmien uudistamistyön tavoitteena on ollut se, että uusien opetussuunnitelmien tullessa voimaan 2021 opetusjärjestelyt sekä opetukseen käytettävä aika ovat lukiolain ja -asetuksen mukaiset, sekä tukevat samalla sonkajärveläisten nuorten tiedollisia tarpeita, jatko-opintokelpoisuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia paikalliset olosuhteet huomioiden. Sivistyslautakunta on lisäksi kokouksessaan 5.5.2020 §30 todennut, että se noudattaa Aluehallintoviranomaisen antamaa hallinnollista ohjausta lukion opetusjärjestelyä koskevan ratkaisun saatuaan.

1. Tuntijaon mukainen opetustuntimäärä

Kutakin kurssia (1.8.2021 alkaen opintojaksoa) kohden opetusta tulee olla keskimäärin 38 tuntia. Sonkajärven lukiossa toimitaan neljakojarjestelmässä, jolloin viikoittaisen opetustuntimäärän tulee olla 4 x 45 minuuttia.

Tehdyt toimenpiteet:

Asiaa on pyritty ratkaisemaan syksyllä 2018 siirtymällä kaksoistuntijärjestelmään, mikä kokonaisvaikutuksiltaan ei ollut tarkoituksenmukainen eikä opiskelijoiden edun mukainen järjestely.

Opetusaikaa on lisätty siten, että koulupäivää on lv. 2019-20 jatkettu klo 15 saakka. Opetuksen rytmitystä koulupäivän sisällä on muutettu lv. 2020-21, jolloin päivittäinen työaika on saatu hyödynnettyä paremmin, ja opiskelijat ovat voineet käyttää koulukuljetuksia.

Opiskelijoiden jatko-opintojen kannalta välttämättömiä syventäviä kursseja sekä poikkeusolorahoituksen avulla toteutettuja kertauskursseja on lisätty työjärjestykseen lukuvuoden alussa, minkä vuoksi koulun toimiessa ajalla klo 9.00–15.00 joidenkin kurssien osasuorituksia on täytynyt toteuttaa erikseen sovittavilla opetustunneilla koulun toiminta-ajan ulkopuolella tai itsenäisesti opettajien ohjauksen mukaisesti. Kurssin aikana ja suoritusten arvioinnin yhteydessä on seurattu tavoitteiden saavuttamista myös itsenäisten opiskeluosuuksien osalta. Kurssin opettaja on tiedottanut ja ohjeistanut opiskelijoita tavoitteista, sisällöistä ja opetusjärjestelyistä kunkin kurssin yhteydessä.

Kevätlukukauden 2021 työjärjestyksiin on lisätty opiskelijoiden kuulemisen jälkeen opetusta myös ajalle klo 15.00–16.15. Näiden tuntien osalta opiskelijat eivät ole voineet hyödyntää koulukuljetuksia.

Kurssi- ja opintojaksotarjontaa pyritään suunnitelmallisesti kehittämään edelleen.

Lukion nykyinen toteutettujen kurssien määrä ja 1.8.2021 voimaantulevien uuden opetussuunnitelman mukaiset opintojaksomäärä ja jo nykyisenkin tasoinen tuntikehys edellyttävät, että lukion toiminta-ajan on oltava nykyistä laajempi, jotta valtakunnalliset pakolliset ja syventävät opinnot voidaan sijoittaa työjärjestykseen täysimääräisenä 4 x 45 minuuttia.

Lukion opetusjärjestelyjä tulee muokata vastaamaan toteutettavia kurssi- ja opintojaksomääriä. Tämä edellyttää päätöstä lukion toiminta-ajan ja sisäisen rytmityksen muuttamisesta.

2. Itsenäisen opiskelun kuvaus

Voimassa olevan opetussuunnitelman perusteiden mukaisten kurssien osalta yksityiskohtaisempi tiedottaminen on sisällytetty ko. opettajan kurssin yhteydessä annettavaan ohjaukseen. Tiedottamista kurssien suorittamiseen on tehostettu. Lukuvuoden 2021-22 opinto-oppaaseen tarkennetaan ohjeistusta itsenäisesti suoritettavista kursseista ja kurssiin mahdollisesti sisältyvistä itsenäisistä osioista, niiden suoritustavasta sekä arvioinnista.

Uuteen 1.8.2021 voimaan tulevaan lukion opetussuunnitelmaan on kunkin opintojakson yhteyteen kirjattu kurssin suositeltu toteuttamistapa. Opintojaksojen ensisijainen suoritustapa on lähiopetus. Mikäli opintojakso on mahdollista suorittaa osin tai kokonaan itsenäisesti, on se kuvattu opintojaksokuvauksessa. Mikäli opintojaksoa ei voi miltei osin suorittaa itsenäisesti, on se mainittu opetussuunnitelmassa sekä opinto-oppaassa.

Sivistyslautakunta merkitsee tiedokseen Aluehallintoviraston antaman päätöksen Sonkajärven lukion opetusjärjestelyjä koskevan hallintokanteluun, sekä asian suhteen tehdyt toimenpiteet.

Sivistyslautakunta päättää, että Sonkajärven lukion opetusjärjestelyjä muutetaan siten, että opetuksen järjestäminen täysimääräisenä on mahdollista. Opetussuunnitelmaan tulee sisällyttää riittävät kuvaukset mahdollisen itsenäisen opiskelun osalta.

Päätös

Sivistyslautakunta:

Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.
